

פרשת כי-תצא

לא-תראך את-שור אַחִיךָ אוּ את-שִׂיּוֹ נְדָחִים וְהִתְעַלְמָתָּ מֵהֶם הַשֵּׁב תְּשִׁיבֵם לְאֶחִיךָ. וְאִם-לֹא קָרֹב אַחִיךָ אֵלֶיךָ וְלֹא יִדְעָתוּ וְאֶסְפְּתוּ אֶל-תּוֹךְ בֵּיתְךָ וְהָיָה עִמָּךְ עַד דָּרַשׁ אַחִיךָ אֹתוֹ וְהִשְׁבֹּתוּ לוֹ. וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְחִמְרוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְלָתוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל-אֲבֹדֵת אַחִיךָ אֲשֶׁר-תֵּאבֹד מִמֶּנּוּ וּמִצְאָתָהּ לֹא תִוָּכַל לְהִתְעַלֵּם.

(דברים כב פסוקים א-ג)

מה בפרשה?

בפרשת כי תצא מופיעים חוקים חברתיים המסדירים את היחסים שבין אדם לחברו בתחומי חיים שונים. ישנם חוקים הנוגעים לרכוש הזולת, חוקים המדריכים הורים בהתמודדות עם בן שלא שומע בקולם ואפילו חוקים ששומרים על חיות כמו למשל חוק שילוח הקן. חוק זה מצווה על מי שלוקח ביצים למטרת אכילה מקן של ציפור, לשחרר את הציפור עצמה על מנת לאפשר לה המשכיות.

בפרשה זו נמצא גם חוקים שמתייחסים לתחום שבינו לבינה ואוסרים על מעשים לא מוסריים. חוקי הפרשה קוראים לצדק ולמוסר גם בתחום המסחר עם חוקים שמונעים רמאות בשקילה.

כמה חוקים בפרשה נועדו להגן על נשים, ביניהם חוק הייבום וחוקים המגנים על שביות מלחמה, חוקים הדורשים מהבעל לשמח את כלתו ולא לצאת מיד אחרי החתונה למלחמה וחוקים המגנים על אישה שנאנסה שנחשבים מתקדמים יחסית לתקופה.

חוקי הפרשה מגנים על העניים והחלשים שבחברה כמו למשל חוקי עבדים וחוקי השכחה שמצווים להשאיר לעניים עלומות שנשכחו בשדה ולא לשוב ולקחתם.

הצדק והמוסר המוצג בפרשה אולי לא תמיד דומה לתפיסת הצדק שלנו כיום, כמו למשל בחוקי האונס, אך מוצגת כאן תפיסת עולם ערכית מעניינת השופכת אור על המוסר בימים עברו.

הצעה ליצירה פתקי השבת אבידה

חומרים:

- דפים נאים (צבעוניים או מקושטים)
- נייר למינציה לכרטיסים (אופציונאלי)
- סרט מתנה דק
- חרוזים
- מדבקות וקישוטים
- מחורר
- טושים
- מספרים

תהליך היצירה:

- נכין פתקים בגודל כרטיס, עליהם נרשום את שמנו ונקשט לפי הדמיון
- את הפתקים אפשר לניילן בנייר למינציה מיוחד לניילון כרטיסים
- נחורר את הפתקים ונקשור אליהם סרט דק או חוט. על הסרט נשחיל חרוזים. כעת נוכל לחבר את הפתקים לחפצים שחשובים לנו. אם הם יאבדו, חברינו יוכלו להשיב לנו אותם בקלות.

הצעה לפעילות שיחה לשבת

- האם פעם איבדתם דבר מה יקר ללבכם? נסו להיזכר בהרגשתכם.
- כיצד הרגשתם כשמצאתם חפץ חשוב או יקר שאבד?
- מדוע לדעתכם השבת אבידה היא מצווה חשובה?

סיפור לשבת

לפני שנים רבות חי רב ושמו שמעון בן שטח. לרבי שמעון היו תלמידים רבים שבאו ללמוד ממנו תורה ומצוות משום שהיה מאוד חכם וגדול בתורה. הוא נהנה מאוד ללמד ולעסוק בתורה אך לפרנסתו היה עליו לעבוד בשדה הכותנה.

מדי יום לאחר שסיים להורות בבית המדרש היה יוצא אל השדה וקוטף כותנה. את הכותנה היה מעמיס על גבו ומביאה אל בעל השדה. על פי משקל הכותנה שקטף היה בעל השדה משלם לו.

למרות עבודתו הקשה הוא קיבל רק מעות בודדים. משא הכותנה היה כבד, גבו כאב ורגליו קרסו תחת העומס. אילו רק היה יכול להביא יותר כותנה לבעל השדה היה מתפרנס בכבוד.

מדי יום עברו תלמידיו של רבי שמעון וראו אותו שפוף תחת עומס הכותנה, עובד בשדה.

"רבנו המסכן" אמרו התלמידים "הוא עושה כל כך הרבה למעננו, כיצד נוכל לעזור לו?"

חשבו התלמידים ולבסוף עלה בדעתם רעיון נפלא.

"נקנה לרבי שמעון חמור עליו יוכל להעמיס את הכותנה. כך יאסוף הרבה יותר כותנה ובעל השדה ישלם לו יותר" כל התלמידים הסכימו ויצאו מיד לחפש חמור לרבם.

התלמידים הלכו אל השוק ומצאו חמור חזק ובריא אצל מוכר ישמעאלי באחד מדוכני השוק.

"זהו החמור הנאמן והחזק ביותר שתפגשו" הבטיח המוכר והחמור נער בהסכמה.

קנו התלמידים את החמור והביאו אותו לרבי שמעון.

רבי שמעון שמח ובירך את תלמידיו על המתנה הנהדרת שקנו לו. בעודו מלטף את החמור הבחין לפתע בשרשרת על צווארו, אל השרשרת הייתה קשורה מרגלית גדולה ומדהימה ביופיה.

הביטו כולם באבן בפליאה. אמרו התלמידים בהתרגשות "ראה רבי שמעון בזכות מעשיך הטובים ולימוד התורה זכית בעושר רב, כעת לא תצטרך לעבוד יותר!"

אך רבי שמעון לא שמח כלל הוא הביט בתלמידיו ואמר "קניתם לי חמור, לא אבן טובה, בוודאי טעה המוכר ושכח את האבן על החמור שמכר. עלינו להחזיר את האבן לבעליה"

"נכון, קנינו את החמור אך בעבור האבן לא שילמנו" אמרו התלמידים ומיד הסכימו שיש להחזיר את האבן לבעליה. הלך רבי שמעון אל השוק עם חמורו החדש. כשהגיע לדוכנו של המוכר הישמעאלי הושיט לו את אבן המרגלית.

המוכר לא האמין למראה עיניו "שמעון בן שטח, אתה האדם הישר ביותר שפגשתי מימי! תודה רבה שהחזרת לי את האבן"

השיב לו רבי שמעון "השבת אבידה היא מצווה גדולה!, תודה לך שזיכית אותי במצווה"

הסיפור מבוסס על דברים רבה פרשה ג סימן ג

הבלוג של מיה

נולד במטרה להמשיך את המסורת היהודית של קריאה בפרשת השבוע, אשר הופכת את התורה לחלק מחיי היום יום שלנו ואת הטקסטים היהודיים העתיקים לרלבנטיים. בבלוג של מיה תוכלו למצוא פעילויות מגוונות העוסקות בפרשות השבוע, אשר יסייעו לכם להפוך את סיפורי התורה גם לחלק מעולמם של ילדים. מיה, בעלת תואר ראשון בחינוך ובמקרא ורכזת החינוך לגיל הרך בקהילת בית דניאל בתל אביב וגם המקימה והמנהלת את זולזו, מרכז הורות ומשחיקיה בבית דניאל. **צילומים: עומר גרייסמן**

